

הלכות ברכות פרק שביעי

א. מנהגות רבות נהגו חכמי ישראל בסעודה, וכלן דרך ארץ הן, ואלו הן: כשנכנסין לסעודה – גדול שבכלן נוטל ידיו תחלה, ואחר כך נכנסין ויושבין מסבין; וגדול מסב בראש, ושני לו למטה ממנו. היו שלש מטות – גדול מסב בראש, ושני לו למעלה ממנו, ושלישי לו למטה ממנו.

ב. בעל הבית מברך 'המוציא לחם' ומשלים הברכה ואחר כך בוצע. והאורח מברך ברכת המזון, כדי שיברך לבעל הבית. ואם היו כלן בעלי הבית – גדול שבכלן בוצע, והוא מברך ברכת המזון.

ג. אין הבוצע רשאי לבצע עד שיביאו מלח ולפתן לפני כל אחד ואחד, אלא אם כן נתכוננו לאכל פת חרבה. ואינו בוצע לא פרוסה קטנה, מפני שהוא נראה כצור עין, ולא פרוסה יתר מכביצה, מפני שנראה כרעבתן; ובשבת יש לו לבצע פרוסה גדולה. ואינו בוצע אלא ממקום שבשל יפה יפה.

ד. מצוה מן המבחר לבצע מכפר שלמה. אם היתה שם שלמה שלשעורים ופרוסה שלחטים – מניח פרוסה בתוך שלמה ובוצע משתיהן, כדי שיבצע מחטים ומשלמה. בשבת ובמים טובים חייב לבצע על שתי כפרות: נוטל שתיהן בידו, ובוצע אחת מהן.

ה. הבוצע נותן פרוסה לפני כל אחד ואחד, והאחד נוטל בידו; ואינו נותן ביד האוכל אלא אם כן היה אבל. והבוצע הוא שפושט ידו תחלה ואוכל. ואין המסבין רשאים לטעם עד שיטעם המברך, ואין הבוצע רשאי לטעם עד שיכלה אמן מפי רב המסבין; ואם רצה הבוצע לחלק כבוד לרבו או למי שהוא גדול ממנו בחכמה ויניחנו לפשט ידו קדם לו – הרשות בידו.

ו. שנים ממתינין זה לזה בקערה; שלשה אין ממתינין. גמרו מהן שנים – השלישי מפסיק עמהן; גמר אחד מהן – השנים אין מפסיקין לו, אלא אוכלין והולכין עד שגומרין.

ז. אין משיחין בסעודה, כדי שלא יבוא לידי סכנה. ומפני זה, אם בא להן יין בתוך המזון – כל אחד ואחד מברך לעצמו; שאם ברוך אחד, יענה העונה אמן בשעת הבליעה ויבוא לידי סכנה. ואין מסתכלין בפני האוכל ולא במנתו, שלא לבישו.

ח. השמש העומד לפני המסבין אינו אוכל עמהן; ודרך רחמנות היא לתן לתוך פיו מכל תבשיל ותבשיל, כדי לישוב דעתו. ואם נתנו לו יין – מברך על כל כוס וכוס שנותנין לו, מפני שאין שתיתו תלויה ברצונו אלא ברצונם.

ט. יצא אחד מן המסבין להשתין מים – נוטל ידו אחת ונכנס. דבר עם חברו והפליג – נוטל שתי ידיו ונכנס. ואם היו מסבין לשתיה – נכנס ויושב במקומו ונוטל ידיו, ואחר כך מחזיר פניו לאורחיו. ולמה נוטל במקומו? שמא ידמו שלא נטל ידיו, מפני שאין שם אכילה.

ז. אין מניחין בשר חי על הפת, ואין מעבירין כוס מלא על הפת, ואין סומכין את הקערה בפת, ואין זורקין את הפת ולא את החתיכות ולא את האכלין שאין להן קלפין כגון תותים וענבים ותאנים, מפני שהן נמאסין. ומתר להמשיך יין בצנורות בבתי חתנים, וזורקין לפניהם קליות ואגוזים בימות החמה, אבל לא בימות הגשמים, מפני שנמאסין. ואין נוטלין ידים ביין, בין חי בין מזוג. וכן אין מפסידין שאר אכלין ומשקין דרך בזוי ובעיטה.

י. אסור לאורחים לטל כלום ממה שלפניהם ולתן ביד בנו או בתו שלבעל הבית, שמא יתביש בעל הסעודה, שהרי אין לו אלא מה שהביא לפניהם, ונמצאו הקטנים נוטלין אותו והולכין. לא ישלח אדם לחברו חבית יין, ושמן צף על פניה; שמא ישלח לו אדם חבית שכלה שמן, וידמה שהיא יין, ושמן הוא שעל פניה בלבד, ויזמן אורחים, ויתביש. וכן כל כיוצא בדברים אלו המביאין לידי בושע לבעל הסעודה – אסורין.

יא. גמרו מלאכל – מסלקין את השלחן ומכבדין את המקום שאכלו בו ואחר כך נוטלין את ידיהן, שמא ישאר שם פרווין שיש בהן כזית, שאסור להלך עליהן ולרחץ עליהן. אבל פרווין שאין בהן כזית – מתר לאבדן ביד.

יב. הביאו להם מים לנטילה – כל שמברך ברפת המזון, הוא נוטל ידיו תחלה, כדי שלא ישב הגדול וידיו מזהמות עד שיטל אחר; ושאר הסועדין נוטלין ידן בסוף, זה אחר זה. ואין מכבדין בדבר זה, שאין מכבדין בידים מזהמות ולא בדרכים ולא בגשרים, אלא בפתח הראוי למזוזה ובשעת כניסה.

יג. גמרו לטל ידיהן, ונגבו ידיהן, וברכו ברפת המזון, והביאו את המגמר – הגדול שברך ברפת המזון הוא מברך על המגמר, וכלן עונין אמן.

יד. אם היה שם יין – מביאין כוס מחזיק רביעית או יתר על רביעית, ומביאין מין בשמים: אוחז את היין בימינו ואת הבשמים בשמאלו, ומברך ברפת המזון, ואחר כך מברך על היין, ואחר כך מברך על הבשם. אם היה הבשמים שמן ערב וכיוצא בו – טחו בראש השמש; ואם היה השמש תלמיד חכמים – טחו בפתל, כדי שלא יצא מבשם לשוק.

טו. אף על פי שאין ברפת המזון טעונה יין – אם ברך על היין כמנהג שאמרנו, צריך שידיח הכוס של ברכה מבפנים, וישטף אותו מבחוץ, וימלאנו יין חי. וכיון שיגיע לברכת הארץ – נותן לתוכו מעט מים, כדי שיהא ערב לשתייה. ואין משיחין על כוס שלברפת המזון, אלא הכל שותקין עד שתכלה ברפת המזון והיין, וישתו.

הלכות ברכות פירק שמיני

א. כל פרות האילן – מברכין עליהן בתחלה 'בורא פרי העץ' ובסוף 'בורא נפשות רבות', חוץ מחמשת המינין הכתובין

בתורה, והן ענבים ורמונים ותאנים וזיתים ותמרים, שהוא מברך עליהן בסוף ברכה אחת מעין שלש. וכל פרות הארץ והירקות - מברכין עליהן בתחלה 'בורא פרי האדמה' ולבסוף 'בורא נפשות רבות'. ודברים שאין גדוליהן מן הארץ, כגון בשר וגבינה ודגים וביצים ומים וחלב ודבש וכיוצא בהן - בתחלה מברך 'שהכל' ולבסוף 'בורא נפשות רבות'. והשונה מים שלא לרבות צמאו - אינו טעון ברכה לא לפניו ולא לאחריו.

ב. הסוחר פרות והוציא מהן משקין - מברך עליהן בתחלה 'שהכל' ולבסוף 'בורא נפשות', חוץ מן הענבים והזיתים; שעל היין הוא מברך בתחלה 'בורא פרי הגפן' ולבסוף ברכה אחת מעין שלש, ועל השמן הוא מברך בתחלה 'בורא פרי העץ'. במה דברים אמורים? שהיה חושש בגרונו, ושתה השמן עם מי השלקות וכיוצא בהן, שהרי נהנה בשתייתו. אבל אם שתה השמן לבדו, או שלא היה חושש בגרונו - מברך עליו 'שהכל', שהרי לא נהנה בטעם השמן.

ג. פרות או ירקות שדרךן להאכל חיים - אם בשלן או שלקן, מברך עליהן בתחלה 'שהכל' ולבסוף 'בורא נפשות רבות'. וירקות שדרךן להאכל שלוקין, כגון פרום ולפת - אם אכלן חיים, מברך עליהן בתחלה 'שהכל'. ודברים שדרךן להאכל חיים ומבשלין - אכלן בין חיים בין מבשלין, מברך עליהן בתחלה ברכה הראויה להן: אם היו פרות עץ - מברך 'בורא פרי העץ'; ואם היו פרות אדמה או ירקות - מברך 'בורא פרי האדמה'.

ד. ירקות שדרךן להשלק, ששלקן - מברך על מי שלק שלקן 'בורא פרי האדמה', והוא ששלקן לשתות מימיהן, שמימי שלקות כשלקות, במקום שדרךן לשתותן. דבש תמרים - מברכין עליו תחלה 'שהכל'; אבל תמרים שמעכן בידו והוציא גרענין שלקן ועשין כמו עסה - מברך עליהן בתחלה 'בורא פרי העץ' ולבסוף ברכה אחת מעין שלש.

ה. הקנים המתוקים שסוחרטין אותן ומבשלין מימיהן עד שיקפה וידמה למלח - כל הגאונים אמרו שמברכין עליו 'בורא פרי האדמה', ומקצת אמרו 'בורא פרי העץ', וכן אמרו שהמוצץ אותן קנים מברך 'בורא פרי האדמה'. ואני אומר שאין זה פרי, ואין מברכין עליו אלא 'שהכל'; לא יהיה דבש אלו הקנים שנשתנה על ידי האור גדול מדבש תמרים, שלא נשתנה ומברכין עליו 'שהכל'.

ו. הקור, והוא ראש הדקל שהוא כמו עץ לבן - מברך עליו בתחלה 'שהכל'. קפרס של צלף - מברך עליו 'בורא פרי האדמה', מפני שאינו פרי. והאביונות של צלף, הן הפרי שהן כצורת תמרים דקים קטנים - מברך עליהן 'בורא פרי העץ'.

ז. הפלפלין והזנגביל: בזמן שהן רטבין - מברך עליהן תחלה 'בורא פרי האדמה'; אבל יבשין - אינן טעונין ברכה, לא לפנייהן ולא לאחריהן, מפני שהן תבלין ואינן אכל. וכן

אכלין שאינן ראויין לאכילה ומשקין שאינן ראויין לשתייה – אינן טעונין ברכה, לא לפנייהן ולא לאחריהן.

ח. הפת שעפשה, ויין שהקריס, ותבשיל שעברה צורתו, והנובלות שהן פגין, והשכר, והחמץ, והגובאי, והמלח, והפמהין, והפטירות – על כלן הוא מברך תחלה 'שהכל נהיה בדברו'. וכל שמברכין לפניו 'שהכל' – מברכין לאחריו 'בורא נפשות רבות על כל מה שברא, חי העולמים'. וכל הטעון ברכה לאחריו – טעון ברכה לפניו.

ט. שמרים שנתן עליהם שלשה והוציא ארבעה – מברך עליהן 'בורא פרי הגפן', שזה יין מזוג הוא. הוציא פחות מארבעה – אף על פי שיש בהן טעם יין, מברך עליהן תחלה 'שהכל'.

י. ברוך על פרות האילן 'בורא פרי האדמה' – יצא; ועל פרות הארץ 'בורא פרי העץ' – לא יצא. ועל הכל, אם ברוך 'שהכל' – יצא, אפלו על הפת ועל היין.

יא. לקח כוס שלשכר בידו, והתחיל הברכה על מנת לומר 'שהכל' וטעה ואמר 'בורא פרי הגפן' – אין מחזירין אותו. וכן אם היו לפניו פרות הארץ, והתחיל הברכה על מנת לומר 'בורא פרי האדמה' וטעה ואמר 'בורא פרי העץ' – אין מחזירין אותו. וכן אם היה לפניו תבשיל שלדגן, ופתח וברך על מנת לומר 'בורא מיני מזונות' וטעה ואמר 'המוציא לחם' – יצא. מפני שבשעה שהזכיר השם והמלכות, שהן עקר הברכה, לא נתכוון אלא לברכה הראויה לאותו המין; והואיל ולא היה בעקר הברכה טעות – אף על פי שטעה בסופה, יצא, ואין מחזירין אותו.

יב. כל הברכות האלו שנסתפק לו בהן אם ברוך אם לא ברוך – אינו חוזר ומברך, לא בתחלה ולא בסוף, מפני שהן מדברי סופרים. שכח והכניס אכלין לתוך פיו בלא ברכה: אם היו משקין – בולען ומברך בסוף; ואם היו פרות שאם זרקן ימאסו, כגון תותים וענבים – מסלקן לצד אחד ומברך, ואחר כך בולען; ואם אינן נמאסין, כגון פולים ואפונים – פולטן מפיו, עד שיברך בפיו פנוי, ואחר כך אוכל.

יג. היו לפניו מינין הרבה: אם היו ברכותיהן שוות – מברך על אחד מהן ופוטר את השאר; ואם אין ברכותיהן שוות – מברך על כל אחד מהן ברכה הראויה לו, ואי זה מין שירצה להקדים, מקדים. ואם אינו רוצה בזה יתר מזה – אם יש ביניהן אחד משבעת המינים, עליו הוא מברך תחלה; וכל הקודם בפסוק – קודם לברכה. והשבעה הן האמורין בפסוק זה: "ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון, ארץ זית שמן ודבש" (דברים ח, ח), ו"דבש" זה – הן התמרים. והתמרים קודמין לענבים, שהתמרים שני ל"ארץ", והענבים שלישי ל"ארץ".

יד. ברכה אחת שמעין שלש של חמשת מיני הפרות ושל יין – היא שלמיני הדגן; אלא שעל הפרות הוא אומר "על העץ ועל פרי העץ ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה..."

וְעַל הַיַּיִן הוּא אוֹמֵר "עַל הַגָּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגָּפֶן וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה..." , וְחוּתָם בְּשִׁתִּיהֶן "עַל הָאָרֶץ וְעַל הַפְּרוּת", וְאִם הָיָה בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל חוּתָם בָּהֶן "עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרוּתֶיהָ". וַיֵּשׁ מִי שְׁמוּסִיף בְּבִרְכָּה שְׁמַעִין שֶׁלֹּשׁ קֳדָם חֲתִימָה "כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אֶתָּה", שֶׁהוּא עֵין בְּרָכָה רְבִיעִית; וַיֵּשׁ מִי שְׁאוֹמֵר שֶׁלֹּא תִקְנוּ בְּרָכָה רְבִיעִית אֲלֹא בְּבִרְכַּת הַמְּזוּן בִּלְבַד.

זוּ. שֶׁתֵּה יַיִן וְאָכַל תְּמָרִים וְאָכַל תְּבַשִּׁיל שֶׁל חֲמֻשֶׁת מִיַּיִן דָּגָן – מְבָרֵךְ בְּאַחֲרוֹנָה כֵּכָה: "בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל הַמַּחֲיָה וְעַל הַכִּלְכֻלָּה, וְעַל הַגָּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגָּפֶן, וְעַל הָעֵץ וְעַל פְּרֵי הָעֵץ, וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה, וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וּרְחֻבָּה שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ..." , וְחוּתָם "בְּרוּךְ אַתָּה יי, עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמַּחֲיָה וְהַפְּרוּת".

זוּ. אָכַל אִם אָכַל בָּשָׂר וְשֶׁתֵּה יַיִן – מְבָרֵךְ בְּסוּף עַל זֶה בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְעַל זֶה בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. אָכַל תְּאֵנִים אוֹ עֲנָבִים וְתַפּוּחִים וְאַגָּסִים וְכִיּוֹצָא בָּהֶן – מְבָרֵךְ בְּסוּף בְּרָכָה אַחַת מֵעֵין שֶׁלֹּשׁ, וְהִיא כּוֹלֶלֶת הַכֹּל, מִפְּנֵי שֶׁכֵּלֶן פְּרוּת הָעֵץ הֵן. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצָא בְּזֶה.

הַלְבוּת בְּרָכוֹת פֶּרֶק תְּשִׁיעִי

א. כֶּשֶׁם שְׁאֲסוּר לוֹ לֶאֱדָם לִהְנוֹת בְּמֵאֲכָל אוֹ בְּמִשְׁקָה קֳדָם בְּרָכָה, כֵּךְ אֲסוּר לוֹ לִהְנוֹת בְּרִיחַ טוֹב קֳדָם בְּרָכָה. וְכִיּוֹצֵד מְבָרֵכִין עַל רִיחַ טוֹב? אִם הָיָה זֶה שֵׁישׁ לוֹ הָרִיחַ עֵץ אוֹ מִן הָעֵץ – מְבָרֵךְ 'בּוֹרָא עֲצֵי בְשָׁמִים'. וְאִם הָיָה עֵשֶׂב אוֹ מִן הָעֵשֶׂב – מְבָרֵךְ 'בּוֹרָא עֲשָׂבִי בְשָׁמִים'. וְאִם הָיָה לֹא מֵעֵץ וְלֹא מֵאֲדָמָה, כְּגוֹן הַמֵּר, שֶׁהוּא מִן הַחֲיָה – מְבָרֵךְ 'בּוֹרָא מִיַּיִן בְּשָׁמִים'. וְאִם הָיָה פְּרִי הָרְאוּי לֶאֱכִילָה, כְּגוֹן אֶתְרוֹג וְתַפּוּחַ – מְבָרֵךְ 'שֶׁנֶּתַן רִיחַ טוֹב בְּפְרוּת'. וְעַל הַכֹּל, אִם אָמַר 'בּוֹרָא מִיַּיִן בְּשָׁמִים' – יֵצֵא.

ב. אֵין מְבָרֵכִין עַל הַמְּגֻמָּר עַד שֶׁתַּעֲלֶה תְּמָרְתּוֹ. וְכִיּוֹצֵד מְבָרֵכִין עֲלָיו? אִם הָיָה זֶה הַנִּשְׂרָף שֶׁנֶּתַן רִיחַ עֵץ – מְבָרֵכִין 'עֲצֵי בְשָׁמִים'; וְאִם הָיָה עֵשֶׂב – מְבָרֵכִין 'עֲשָׂבִי'; וְאִם הָיָה מִמִּין חֲיָה וְכִיּוֹצֵא בָּהּ – מְבָרֵכִין 'בּוֹרָא מִיַּיִן בְּשָׁמִים'.

ג. שָׁמֶן שֶׁל אֶפְרֶסֶמוֹן וְכִיּוֹצֵא בּוֹ – מְבָרֵךְ עֲלָיו 'בּוֹרָא שָׁמֶן עָרֵב'. אָכַל שָׁמֶן זֵית שֶׁכִּבְּשׁוּ אוֹ שֶׁטָּחְנוּ עַד שֶׁחֲזַר רִיחוֹ נוֹדֵף – מְבָרֵךְ עֲלָיו 'בּוֹרָא עֲצֵי בְשָׁמִים'. שָׁמֶן שֶׁכִּבְּשׁוּ כֶּעֵין שָׁמֶן הַמִּשְׁחָה – מְבָרֵךְ עֲלָיו 'בּוֹרָא מִיַּיִן בְּשָׁמִים'. הַבִּיאוּ לְפָנֵינוּ שָׁמֶן וְהֵדָס – מְבָרֵךְ עַל הַהֵדָס וּפּוֹטֵר אֶת הַשָּׁמֶן, מִפְּנֵי שֶׁבְּרָכָה אַחַת לְשִׁנְיָהֶן, וְהִיא 'עֲצֵי בְשָׁמִים'.

ד. הָיוּ לְפָנֵינוּ בְשָׁם שֶׁהוּא עֵץ וּבְשָׁם שֶׁהוּא עֵשֶׂב – אֵין בְּרָכַת אֶחָד מֵהֶן פּוֹטֵרֶת אֶת חֲבֵרוֹ, אֲלֹא מְבָרֵךְ עַל זֶה לְעֲצָמוֹ וְעַל זֶה לְעֲצָמוֹ. הַבִּיאוּ לְפָנֵינוּ יַיִן וְשָׁמֶן – אוֹחֲזִי יַיִן בִּימֵינוּ וְשָׁמֶן בְּשִׁמְאָלוֹ, וּמְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְשׁוֹתָהּ, וְחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ עַל הַשָּׁמֶן וּמִרִיחַ בּוֹ, וְטָחוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁמֶשׁ. וְאִם הָיָה הַשָּׁמֶשׁ תִּלְמִיד חֲכָמִים – טָחוּ בִּכְתָל.

ה. דָּבָר שֶׁהוּא סִפֵּק אִם מִן הָעֵץ אִם מִן הָאֲדָמָה – מְבָרֵךְ עֲלָיו

'בּוֹרָא מִינִי בְּשָׁמַיִם'. בְּשֵׁם שְׁעָרָבוּ הָרוּכֵל מִמִּינִין הָרַבָּה –
מְבָרֵךְ עָלָיו 'בּוֹרָא מִינִי בְּשָׁמַיִם'. נִכְנָס לַחֲנוּתוֹ שֶׁלִּבְשֵׁם שֵׁישׁ
בָּהּ מִינִין הָרַבָּה – מְבָרֵךְ 'בּוֹרָא מִינִי בְּשָׁמַיִם': אִם יֵשֵׁב שָׁם
כָּל הַיּוֹם כָּלוּ – אֵינוֹ מְבָרֵךְ אֶלָּא אַחַת; נִכְנָס וַיֵּצֵא, נִכְנָס וַיֵּצֵא
– מְבָרֵךְ עַל כָּל פַּעַם וּפַעַם.

ו. הַשּׁוֹשְׁנָה וְחִלְפֵי הַמַּיִם – מְבָרְכִין עָלֶיהֶן 'בּוֹרָא עֲצֵי
בְּשָׁמַיִם'. נִרְגָּס: שֶׁל גִּנָּה – 'בּוֹרָא עֲצֵי בְּשָׁמַיִם'; וְשֶׁל שָׂדֶה
– 'בּוֹרָא עֲשָׂבֵי בְּשָׁמַיִם'. הַנּוֹרֵד וּמִי הַנּוֹרֵד וְהַלְבוֹנָה וְהַמַּצְטָפִי
וְכִיּוֹצֵא בָהֶן – 'בּוֹרָא עֲצֵי בְּשָׁמַיִם'.

ז. שְׁלֹשָׁה מִינֵי רֵיחַ טוֹב אֵין מְבָרְכִין עָלֶיהֶן, וְאֵלוּ הֵן: רֵיחַ
טוֹב שְׁאֲסוּר לְהָרִיחַ בּוֹ, וְרֵיחַ טוֹב הָעָשׂוּי לְהַעֲבִיר רֵיחַ רַע,
וְרֵיחַ טוֹב שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה לְהָרִיחַ בַּעֲצָמוֹ שְׁלִרֵיחַ זֶה.

ח. כִּיצַד? בְּשָׁמַיִם שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה וּבְשָׁמַיִם שֶׁעַל עֲרוּהָ מִן
הָעֲרִיּוֹת – אֵין מְבָרְכִין עָלֶיהֶן, לְפִי שְׁאֲסוּר לְהָרִיחַ בָּהֶן. בְּשָׁמַיִם
שֶׁל מֵתִים וּבְשָׁמַיִם שְׁלֵבִית הַכֶּסֶּא וְשָׁמֶן הָעָשׂוּי לְהַעֲבִיר אֶת
הַזֶּהָמָה – אֵין מְבָרְכִין עָלֶיהֶן, לְפִי שֶׁנַּעֲשׂוּ לְהַעֲבִיר רֵיחַ רַע.
מִגִּמְרָה שֶׁמִּגְמְרִין בּוֹ אֶת הַפְּלִים וְאֶת הַבְּגָדִים – אֵין מְבָרְכִין
עָלָיו, לְפִי שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה לְהָרִיחַ בַּעֲצָמוֹ שֶׁל מִגְמָר. וְכֵן הַמְרִיחַ
בְּבְגָדִים הַמִּגְמְרִין אֵינוֹ מְבָרֵךְ, לְפִי שֶׁאֵין שָׁם עֶקֶר בְּשֵׁם, אֶלָּא
רֵיחַ בְּלֹא עֶקֶר.

ט. בְּשָׁמַיִם שֶׁבְּמִסְבָּה שְׁלִגוּיִים – אֵין מְבָרְכִין עָלֶיהֶן, שְׁסִתָּם
מִסְבַּת גּוּיִים לַעֲבוּדָה זָרָה. הִיא מְהִלָּךְ חוּץ לַכֶּרֶךְ וְהָרִיחַ רֵיחַ
טוֹב: אִם רַב הָעִיר גּוּיִים – אֵינוֹ מְבָרֵךְ; וְאִם רַב יִשְׂרָאֵל –
מְבָרֵךְ. נִתְעָרַב רֵיחַ שֶׁמְבָרְכִין עָלָיו בְּרֵיחַ שֶׁאֵין מְבָרְכִין עָלָיו
– הוֹלְכִין אַחֵר הָרַב.